

Motion till riksdagen 2023/24:911

av **Rebecka Le Moine m.fl. (MP)**

Stängning av EU-marknaden för elfenbenshandel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör agera för en stängning av EU-marknaden för elfenben och tillkännager detta för regeringen.

Kryphålen i EU-lagstiftningen utnyttjas av kriminella nätverk

Varje dag dödas i genomsnitt 55 elefanter av tjuvjägare. Den afrikanska elefanten hotas av tjuvjakt och illegal handel med elfenben, vilket i sin tur är starkt kopplat till grov organiserad brottslighet och korruption. Tjuvjakt och elfenbenshandel har bidragit till ekonomiska, politiska och sociala oroligheter i afrikanska länder samt finansiering av terror- och milisgrupper. EU:s medlemsstater spelar en viktig roll i att bekämpa tjuvjakt och illegal handel med elfenben.

Genom Cites, konventionen om internationell handel med hotade arter och växter, är internationell handel med nytt elfenben (efter 1990) förbjuden. Inom EU tillåts handel med antika elfenbensföremål om elfenbenet är äldre än från 1947 eller om elfenbensföremål som införskaffats mellan 1947 och 1990 åtföljs av ett särskilt certifikat. De kryphål som skapas genom den lagliga handeln i EU med äldre elfenbensföremål utnyttjas av kriminella nätverk för att föra ut nytt elfenben från tjuvskjutna elefanter på marknaden. Den huvudsakliga efterfrågan finns visserligen i Sydostasien men kryphålen i EU-lagstiftningen har gjort att EU används som ett transitområde där illegalt elfenben tvättas.

FN:s expertpanel för biologisk mångfald pekar ut tjuvjakt som ett av de stora hoten mot den biologiska mångfalden. Försvinner elefanterna påverkar det hela ekosystemet med såväl växter som insekter och däggdjur. Elefanterna håller till exempel undan vegetation, vilket ger utrymme för nya växter och skapar livsmiljöer för andra arter.

Sverige bör arbeta för en stängning av EU:s elfenbensmarknad

Trettio afrikanska stater har vädjat till EU-kommissionen om att EU ska stänga sin marknad för elfenben för att de afrikanska länderna ska ha en chans att bevara elefanterna. Det är enbart en minoritet bestående av fem länder i södra Afrika som vill ha en öppen handel med elfenben. Deras argument är att med en laglig marknad skulle priset sjunka och därmed skulle tjuvjakten minska. Det är provat och dessvärre har det inte fungerat så i praktiken.

Erfarenheten visar att priset på elfenben sjunkit när stater förbjudit handel med elfenben. Vidare har förekomsten av stora andelar lagligt elfenben på marknaden, vilket varit fallet i samband med utförsäljningar av statliga elfenbenslager, varit en bidragande orsak till ökad efterfrågan på elfenben, vilket lett till dramatiska ökningar av tjuvjakt.

Kina, USA och Singapore är exempel på länder som har stängt sina marknader för elfenben. Storbritannien har antagit en av världens starkaste lagstiftningar mot elfenbenshandel. Kryphålen i EU-lagstiftningen som utnyttjas av kriminella nätverk måste stängas. Sverige bör agera för en stängning av EU-marknaden för elfenben. Endast ett fåtal mycket begränsade undantag bör komma i fråga, t.ex. för äldre musikinstrument som innehåller elfenben och för föremål av särskilt historiskt värde. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Rebecka Le Moine (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Elin Söderberg (MP)

Daniel Helldén (MP)

Emma Nohrén (MP)

Katarina Luhr (MP)

Linus Lakso (MP)